

228

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 in 30/11 – odl. US) in 15. člena Statuta Občine Muta (MUV, št. 15/12 - uradno prečiščeno besedilo, 24/13) ter Strokovnih podlag za razglasitev kulturnih spomenikov lokalnega pomena Zavoda za varstvo kulturne dediščine - OE Maribor (januar 2012), je občinski svet Občine Muta na 7. redni seji, dne 28. maja 2015, sprejel

O D L O K

o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Z namenom trajne zagotovitve ohranitve in posebnega družbenega varstva kulturnih vrednot, se deli nepremične kulturne dediščine na območju Občine Muta, ki imajo posebno kulturno, znanstveno – zgodovinsko ali estetsko vrednost, razglasijo za kulturne spomenike lokalnega pomena.

2. člen

Kulturno dediščino predstavljajo območja in kompleksi, grajeni ali drugače oblikovani objekti, predmeti ali skupina predmetov oziroma ohranjena materializirana dela kot rezultat ustvarjalnosti človeka in njegovih različnih dejavnosti, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, katerih varstvo je zaradi njihovega zgodovinskega, kulturnega in civilizacijskega pomena v javnem interesu.

3. člen

Kulturni spomeniki so posamezni premični in nepremični predmeti, njihove zbirke, stavbe, naselja ali njihovi deli ter območja; po svojih lastnostih pa so predvsem:

- arheološka najdišča so originalni kraji deponiranja arheoloških ostalin, to je stvari in vsakršnih sledov človekovega delovanja iz preteklih obdobij, ki so identificirani z ustreznimi strokovnimi postopki;
- stavbe so eno- ali večprostorni grajeni objekti s streho. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, socialnega, političnega, tehnološkega in verskega razvoja. Ločimo gospodarsko/proizvodne, javne, poslovne in stanovanjske stavbe, ki spadajo v okvir profanih stavb, ter sakralne stavbe, ki so v osnovi namenjene bogoslužju;
- parki in vrtovi so deli odprtega prostora, oblikovani v razmerju med grajenimi ali oblikovanimi objekti, rastlinjem, vodo in reliefom. V to vrst sodijo tudi drevoredi, alpinetumi, gaji, rozariji, skalnjaki, zeliščni vrtovi in druge vrtnoarhitekturne ureditve (ureditve javnih prostorov);
- stavbe s parki in vrtovi so enovite celote oblikovanega odprtega prostora in grajenih objektov. Ločimo profane stavbe s parki ali z vrtovi (dvorec s parkom ali z vrtom, grad s parkom ali z vrtom, zdravilišče) in sakralne stavbe s parki ali z vrtovi;

- spominski objekti ali kraji so grajeni ali oblikovani objekti in prostori izražanja spoštovanja ter spominjanja na neko osebo, dejavnost, dejstvo, dogodek. Ločimo domove pomembnih osebnosti, znamenja, objekte in kraje mrtvih, kraje zgodovinskih dogodkov, preproste vojaške objekte, kraje spominjanja na človeško poselitev ali dejavnost;
- drugi objekti in naprave so grajeni objekti ali večji predmeti iz več sestavljenih delov in služijo tistim človeškim potrebam, ki niso bivanje ali opravljanje dejavnosti v stavbi. So odraz in primer stopenj gospodarskega, kulturnega, političnega in tehnološkega razvoja. Ločimo delovne naprave, industrijske/gospodarske objekte, kulturne in vadbene objekte, objekte transportne infrastruktura, objekte urbane opreme, signalne ter merilne naprave in objekte ter zidove in jarke;
- naselja in njihovi deli so prostori trajne človeške poselitve, združujejo bivališča z javnimi objekti, prostori in funkcijami. Obsegajo podeželska (zaselek, vas), trška in mestna naselja, njihove dele (trg, četrt, kolonija, ulica) ter druga območja poselitve skupaj s pripadajočimi zemljišči;
- kulturna krajina je del odrtega prostora z naravnimi in grajenimi ali oblikovanimi sestavinami, katerega strukturo, razvoj in rabo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnosti. Glede na strukturne značilnosti ločimo kmetijske krajine, poseljene krajine in zgodovinske krajine.
- ostalo je zvrst, v katero sodi nepremična kulturna dediščina, ki je ni mogoče uvrstiti v nobeno od naštetih zvrsti

4. člen

Odlok v svojih določbah določa:

- natančno lokacijo spomenika,
- lastnosti, ki utemeljujejo njegovo razglasitev,
- režim njegovega varstva,
- merilo, v katerem je vrisan spomenik na kopijo katastrskega načrta.

II. RAZGLASITEV

5. člen

A) ARHEOLOŠKA NAJDIŠČA

1. Muta – ARHEOLOŠKO NAJDIŠČE TURNERJEVA SKALA, EŠD 28911

Lokacija : Jugozahodni del parc. št. 330, 337/5, jugozahodni del 337/7, 337/8 k.o. Spodnja Muta

Utemeljitev razglasitve:

Na območju naravnega dravskega pomola so vidni delno ohranjeni kamniti zidovi, ponekod še do dva metra višine, drugod v ruševinah. Z ožjega območja zaenkrat ne poznamo nobenih najdb za datacijo ostalin, zato so potrebne predhodne arheološke raziskave, domnevamo pa, da izvirajo iz rimske dobe ali srednjega veka.

Opis varstvenega režima:

Varstveni režim določa:

- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;

- zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;
- v zemljišča se posega le izjemoma, in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;
- v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitne arheološke raziskave s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja;

Merilo: 1:1000

2. Muta – RIMSKA CESTA, EŠD 7528

Lokacija : Trasa poteka preko naslednjih parcel:

parc. št. 194/1, 194/2, 194/3, 194/4, 197/5, 219/3, 548/2, 565/4 k.o. Zgornja Muta.

Utemeljitev razglasitve:

V spodnjem delu naselja so bili leta 1846 odkriti sledovi rimske ceste Celeia – Virunum. Najdišče je posebnega pomena, saj je na tej trasi rimske ceste ohranjenih in dokazanih malo odsekov ceste.

Opis varstvenega režima:

Varstveni režim določa:

- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;
- zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;
- v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;
- v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodno zaščitne arheološke raziskave s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja;

Merilo: 1:1000

3. Muta – RIMSKA IN SREDNJEVEŠKA NASELBINA, EŠD 7870

Lokacija : Parc. št. 130, 133/1, 133/3, zahodni del 536/4 k.o. Zgornja Muta.

Utemeljitev razglasitve:

Okoli cerkve sv. Marjete in na celotnem platuju proti jugu in jugovzhodu je bila dokumentirana kulturna plast rimskega in zgodnje srednjeveškega naselbinskega značaja. Območje je pomembno zaradi vrednotenja rimskih naselbinskih ostalin, tudi v povezavi z bližnjo traso rimske ceste, ter za nadaljnje raziskave in določanje kulturnih vplivov rimskega obdobja in kasnejše srednjeveške lokalne zasnove naselbine.

Opis varstvenega režima:

Varstveni režim določa:

- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;
- zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju;
- v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;
- v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodne zaščitne arheološke raziskave s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja;

Merilo: 1:1000

4. Spodnja Gortina – RIMSKA NASELBINA IN RIMSKA CESTA, EŠD 8132

Lokacija : Trasa poteka preko naslednjih parcel:

parc. št. 231/1, 231/2, 238, 245, zahodni del 246/1, 247, 252, 253, 260 k.o. Spodnja Gortina.

Utemeljitev razglasitve:

Nekatere parcele na terasi nad Dravo nosijo ledinsko ime »Belo mesto«. Tu so bili odkriti sledovi rimskodobnih stavb (temelji zidov) in tudi rimske ceste. Morebiti od tod izvira tudi rimski nagrobnik, ki je vzdignjen v cerkvi sv. Petra na Ribičju.

Opis varstvenega režima:

Varstveni režim določa:

- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;
- zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju, kmetijske površine se obdelujejo s čim plitvejšim oranjem in čim manjšo uporabo kemijskih sredstev;
- v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;
- v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodne zaščitne arheološke raziskave s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja;

Merilo: 1:2880

5. Spodnja Muta – RAZVALINE GRADU, EŠD 8139

Lokacija : severni del parc. št. 174/1 k.o. Spodnja Muta

južni del parc. št. 484/1 k.o. Podlipje

Utemeljitev

razglasitve:

Na strmem hribu Grašin so bamberški škofje konec 12. stoletja nad Muto pozidali grad Hohenmauten. Grad je bil postavljen kot zaščita mitnice v dolini, ki je nastala že v 12. stoletju (1147) in pomembne poti med Štajersko in Koroško. Grad se leta 1255 omenja kot castrum Mutenberch. Leta 1489 je bil zapuščen, od 16. stoletja (1584) je grad v razvalinah.

Od srednjeveškega gradu, ki je imel tlorisno obliko pravokotnika (51 x 23 m) in je bil pozidan v obliki kastela z velikim obzidanim dvoriščem, je ostalo le nekaj zidov brez arhitekturnih členov. Na eni strani je grad varovala prepadna stena, na drugi pa strmo pobočje in jarka.

Grad se uvršča med naše najbolj značilne romanske obodne zasnove, ki je prvotno obsegala palacij in obzidje, kasneje so pozidali tudi dvorišče.

Opis varstvenega režima:

Varstveni režim določa:

- varovanje arheoloških ostalin v zemljiščih in v prostoru kot vira človekove preteklosti in kot sredstva za arheološko, zgodovinsko in znanstveno proučevanje;
- zemljišča se ohranjajo v obstoječem stanju;
- v zemljišča se posega le izjemoma in sicer v procesu znanstvenega proučevanja in/ali v primeru druge javne koristi, če so izčrpane vse druge prostorske možnosti umestitve objektov javnega interesa;
- v takšnem primeru je potrebno zagotoviti predhodne zaščitne arheološke raziskave s pridobitvijo popolnega najdiščnega arhiva in njegovo obdelavo;
- v primeru odkritja kvalitetno ohranjenih in za širši prostor kulturno izpovednih ostalin, je le-te potrebno prezentirati »in situ« in jih primerno vključiti v okolje ter v turistično promocijo kraja;

Merilo: 1:2880

B) STAVBE

6. Gortina – CERKEV SV. ŠTEFANA, EŠD 3201

Lokacija: Parc. št.: *28 k.o. Spodnja Gortina.

Utemeljitev razglasitve:

Podružnična cerkev - večja kapela je baročna stavba iz leta 1724.

Cerkev ima pravokoten tloris s triosminskim zaključkom. Pred cerkvijo je lopa na lesenih stebrih. Krita je s strmo šotorasto opečno streho. Na strehi nad vhodno fasado je lesen zvonik, krit s skodlami. Zunanjščina je preprosta, členijo jo pravokoten vhod in okenske odprtine. Obokano notranjščino členijo stenske niše s kipi. Plak je kamnit.

Cerkev je pomembna predvsem zaradi lokacije ob križišču cest sredi vasi.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvih arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, gabarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Merilo: 1 : 2880

7. Muta – CERKEV SV. JANEZA KRSTNIKA, EŠD 680

Lokacija: Parc. št.: 266/8 k.o. Spodnja Muta.

Utemeljitev razglasitve:

Cerkev sv. Janeza Krstnika stoji v naselju Spodnja Muta, ob glavni cesti Maribor – Dravograd; ob cesti, ki je nekdaj vodila iz Spodnje na Zgornjo Muto.

Rotunda je bila prvič omenjena v fevdnih knjigah celjskih grofov leta 1141, leta 1271 pa kot podružnica muškega avguštinskega samostana.

Cerkev je nastala pod vplivom sočasne koroške arhitekture v obdobju zgodnje romanike – morda že v 11. stoletju – služila je kot krstilnica. Prvotno je imela polkrožno apsidno. V zgodnji gotiki (v 13. ali zgodnjem 14. stoletju) so ji prizidali poligonalno zaključen prezbiterij (s triosminskim zaključkom) in jo s tem spremenili v manjšo cerkev. Ob zadnji obnovi leta 1983 je bil na temelju ostalin okoli ladje rekonstruiran lesen pokrit obhod oz. hodnik s strmo skodlasto streho.

Zunanjščina okrogel ladje je nečlenjena, členi jo le kamnit polkrožen romanski portal na južni strani, ki je bil ponovno vzpostavljen ob obnovi leta 1983 – ob njem je vzidan rimski reliefni kamen z izklesanim orlom. Prezbiterij členijo tri gotska okna, ki so zastekljena z »bucni«, kamniti okvirji oken so zaključeni s trilistom. Na severni stranici prezbiterija je v steni pravokotna niša za puščico za denar. Nad njo je - glede na zapiske F. Steleta - baročna freska sv. Janeza Krstnika in sv. Janeza Evangelista.

V notranjščini se okrogel ladijski prostor s šilastim slavolokom odpira v zgodnje gotski prezbiterij, v katerem so nakazani temelji polkrožne romanske apside, ki so bili odkriti ob obnovi leta 1983.

Ladjo pokriva poslikan lesen kasetiran strop iz srede 17. stoletja. V kasetah je naslikana akantova roža.

Tudi prezbiterij pokriva poznogotski poslikan kasetiran lesen strop iz prve polovice 16. stoletja. Strop je polihromiran in patroniran z cik-cak črtami z motiviko krogovičja, ribjega mehurja, križcev, spletov, trikotnikov, krogov in črt.

Gotski prezbiteriji so bili večinoma obokani – raven lesen strop je posebnost gozdnatih predelov zahodne Štajerske in Koroške.

Tlak je iz lomljenega kamna iz Pernic. Levo od vhoda v cerkev je v ladji ohranjen del prvotnega tlaka iz zbite zemlje in apna – t.i. jenštrle.

Freske v prezbiteriju so bile odkrite med leti 1939/40 in obnovljene leta 1987. Sledovi beleža in dveh posvetilnih križev pod sedanjo poslikavo kažejo na to, da je bil prezbiterij prvotno le beljen in so ga šele kasneje poslikali.

Prezbiterij je bil poslikan v prvi polovici 14. stoletja (1330/40) v »al secco« tehniki v dveh vodoravnih pasovih v zgodnjegotskem risarskem slogu. Ta slog še ne upošteva perspektive in modelacije,

upodobitve so ploskovite, stilizirane, prevladuje risba, kontura.

Naslikani so prizori iz življenja Janeza Krstnika in Janeza Evangelista ter posamezne podobe svetnic in svetnikov.

Poslikava je bila delno uničena zaradi sekundarnih okenskih odprtin (danes zazidani) in gotskega okna v južni steni, ki so ga prebili po nastanku fresk.

Poslikava je delo dveh slikarjev. Neznana slikarja sta verjetno prišla iz Koroške. Oba mojstra sta verjetno pripadala isti delavnici, zagotovo pa istemu slikarskemu krogu.

Poslikava severne stene in oltarnega zaključka je delo starejšega slikarja – vidni so še romanski elementi v slikariji. Poslikava južne stene pa je delo mlajšega slikarja – kompozicija je zahtevnejša in barvitejša.

Oprema je cerkve je mlajša tako od arhitekture kot od poslikav in je nastala v baročnem času. Oltarni nastavek s kipi je rezbarsko delo iz konca 17. stoletja. V ladji visi tudi bogato uokvirjena baročna oljna slika iz druge četrtine 18. stoletja.

Cerkev sv. Janeza Krstnika na Muti spada med pomembnejše slovenske umetnostno kulturne spomenike – tako zaradi romanske in zgodnjegotske arhitekture kot zaradi zgodnjegotskih stenjskih poslikav.

Zaradi svoje oblike – ena izmed redkih ohranjenih romanskih rotund - je cerkev edinstven arhitekturni spomenik pri nas.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, garbaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, garbarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjsčini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Opis vplivnega območja spomenika: Parc.št.: 259/6, 261/3, 261/7, 266/1, 266/2, 266/3, 266/4, jugovzhodni del 266/5, 266/9, 266/11, 268/1, 268/3, 269, 271, 272/1, 272/3, 272/4, 272/5, 277/2, 277/4, 277/6, 277/8, 278, 279/2, 279/4, 283/2, 283/6, 286/3, 286/5, vzhodni del 349/2, 349/3, 349/5, 349/7, 349/8, 349/9, 349/10, 349/13, 349/14 k.o. Spodnja Muta.

Opis varstvenega režima za vplivno območje: V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

Merilo: 1 : 1000

8. Muta – CERKEV SV. MARJETE, EŠD 3198

Lokacija: Parc. št.: 132/1, 132/2, 133/1 k.o. Zgornja Muta.

Utemeljitev razglasitve:

Župnijska cerkev stoji na južnem robu naselja tik nad Dravsko teraso. Stoji na pokopališču in je prostorski poudarek naselja.

Cerkev se prvič omenja leta 1456 (1349 se na tem mestu omenja kapela). Poznogotsko enoladijsko cerkev z nižjim zvonikom, so razširili v 17. stoletju (1689) – dvignili in obokali so glavno ladjo, dodali stranske ladje, prizidali prezbiterij, zakristijo z oratorijem in ji povišali zvonik.

Cerkev je triladijska s poligonalno zaključenim ožjim in nižjim prezbiterijem in zvonikom pred zahodno fasado, ki ga pokriva čebulasta skodlasta streha. Poznogotski zvonik ima rekonstruirano gotsko fasado in zgodnjebaročne zvonove line. V zunanjsčino cerkve so vzdani nagrobniki.

V notranjščini masivni slopi delijo stranski ladji od glavne. Ves prostor je obokan. Srednja ladja (ostanek prvotne cerkve) je nekoliko višja, obok je banjast s sosvodnicami; stranski ladji sta nižji in obokani s križnimi oboki s sosvodnicami. Kor je nastal leta 1902. Tlak je kamnit.

Oprema je baročna. Glavni oltar je delo rezbarja iz leta 1690, stranska oltarja sta nastala v drugi polovici 17. stoletja – oltar v severni ladji je nastal 1665, oltar v južni ladji pa 1690. Prižnica je delo rezbarja iz začetka 18. stoletja - t.i. »mojster prižnic«. Kaže se vpliv bližine ivniškega kiparskega središča. Slika sv. Alojzija je delo J. A. Straussa iz leta 1778. V osnovi poznogotska cerkev Sv. Marjete je pomembna prostorska dominantna tega dela Dravske doline s kvalitetno baročno opremo.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, garbaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, garbarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjsčini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Opis vplivnega območja spomenika:

Parc.št. : 130, 133/2, 133/3, 144/2, 144/6, 145/1 del, 145/4 k.o. Zgornja Muta.

Opis varstvenega režima za vplivno območje:

V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali

posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

Merilo: 1 : 1000

9. Muta – CERKEV SV. PETRA, EŠD 3199

Lokacija: Parc. št.: *7 k.o. Spodnja Gortina.

Utemeljitev razglasitve:

Cerkev, ob kateri stoji lipa, stoji nad severnim bregom reke Drave, jugovzhodno od naselja Gortina.

Cerkev se prvič omenja leta 1326, nastala je verjetno v 13. stoletju. Gre za poznoromansko enoladijsko cerkev s kvadratnim prezbiterijem, in zakristijo ob njem (prizidana 1909).

Cerkev je pokrita z enotno streho – opečnim bobrovcem. Na strehi je rekonstruiran lesen zvonik jahač (krit z lesenimi skodlami), pred zahodno fasado je lesena lopa.

Vhod v cerkev je skozi kamnit polkrožno zaključen portal s posnetimi robovi (okovje lesenih vrat je vsaj iz 17. stoletja). Na južni ladijski steni sta pod strešnim vencem dve romanski okenci.

Cerkvena ladja je krita z ravnim lesenim stropom (ladja je nekoliko višja od prezbiterija), prezbiterij, v katerega vodi sorazmerno visok in ozek polkrožno zaključen slavalok (z živim robom) pa je obokan z podolžno banjo šilastega profila. Cerkev je tlakovana s šestkotnim opečnim tlakovcem.

V letih 2002/3 so bile v cerkvi odkrite freske – poslikana je vzhodna stena za oltarjem. Poslikava prikazuje Kristusa na križu med Marijo in Janezom Evangelistom. Poslikavo lahko datiramo v 14. stoletje, obrazi govorijo za tretjo četrtino 14. stoletja. Gre za delo krajevno zaznamovane slikarske delavnice, ki bi lahko prišla iz Koroške.

Oprema je gotska in zgodnjebaročna.. Kip sv. Petra v glavnem oltarju je iz začetka 16. stoletja (šentviško-koroški kiparski krog).

Cerkev je raščen arhitekturni spomenik romanskega in gotskega sloga s kvalitetno opremo in poslikavo.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvih arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, gabarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjsčini, so obvezne predhodne arheološke raziskave. Zavarovano območje je namenjeno:
- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;

- opravljanju sakralnih obredov.

Opis vplivnega območja spomenika:

Parc.št.: *8/2, 107/5, 109, 112 k.o. Spodnja Gortina.

Opis varstvenega režima za vplivno območje:

V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

Merilo: 1 : 2880

10. Muta – TROTARJEVA BAJTA, EŠD 8187

Ulica: Gortinska cesta

Hišna številka: 51

Lokacija: severni del parc. št. 446/2 k.o. Zg. Muta.

Utemeljitev razglasitve:

Ob zahodnem robu strnjenege dela Zgornje Mute se ob cesti nahaja manjša, delno podkletena cimprana hiša podolžnega tlorisa. Kladno konstrukcijo prekriva visoka čopasta streha, širokih napuščev, krita s skodli. Tlorisna zasnova je trocelična: osrednja prečna veža ter levo in desno iz nje po en bivalni prostor, s poudarjenim hišnim tramom na stropu. Ohranjena je preprosta krušna peč, ki se kuri iz veže. Ob peči in kurišču je zunanja stena hiše zidana. Stavbno pohištvo je starejše, vendar ni primarno. Čez zahodno čelno fasado je speljano leseno stopnišče na podstrešje.

Gradnja hiše ni datirana, vendar jo glede na stavbne značilnosti uvrščamo v drugo polovico 18. ali na začetek 19. stoletja, ko so na tem območju še pogosto postavljali tradicionalne domove dimničnega tipa. Gre za skromno bajto, najverjetneje zgrajeno za preužitkarje.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- osebno varovanje zunanjsčine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam; Zavarovano območje je namenjeno:
- osnovni bivalni ali muzejski funkciji;
- trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot;
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno – demonstracijskemu delu;
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

Merilo: 1 : 1000

11. Muta – GRAŠČINA KIENHOFEN, EŠD 18042

Lokacija: Parc. št.: 1/9, 1/24 del, 1/53, 1/54, 1/55, 1/65, 2, 3, severni del 529, k.o. Zgornja Muta.

Utemeljitev razglasitve:

Graščina, ki stoji sredi naselja, je naslednik starega gradu. Nastala je iz dvora, omenjenega 1510. Leta 1807 je bila prezidana, 1810 je pogorela. Na Vischerjevi upodobitvi jo vidimo kot enonadstropno gosposko hišo z dvema prizidkoma in obzidanim dvoriščem z gospodarskimi poslopji.

Enonadstropna stavba pravokotnega tlorisa (10 x 4) s klasičistično fasado nastala po požaru leta 1811. Pokriva jo štirikapna streha.

Fasade členijo vodoravne fuge, lizene, okenske obrobe ter kamnit vhodni portal.

V notranjosti so arhitekturni členi iz začetka 16. stoletja.

Graščina je sestavni del podobe naselja, njena kvaliteta je predvsem v ohranjeni masi stavbe in ohranjenih gotskih arhitekturnih členih v notranjščini.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, garbaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, garbarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Merilo: 1 : 1000

12. Muta – ŽUPNIŠČE, EŠD 18041

Lokacija: Parc. št.: 111/4, 111/5, 111/8, 111/9 k.o. Zgornja Muta

Utemeljitev razglasitve:

Župnišče stoji v naselju, zahodno od cerkve sv. Marjete.

Enonadstropna prostostoječa stavba, pokrita z opečno dvokapnico s čopi. Fasade zgodnjebaročnega župnišča členijo naslikani šivani robovi in ušesaste obrobe okoli oken. Stavba v osnovi iz 17. stoletja.

Notranjščina je večinoma obokana - pritličje, v nadstropju so stropovi ravni.

Župnišče skupaj z gospodarskimi poslopji in vrtom tvori kvalitetno zaključeno ambientalno celoto.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, garbaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, garbarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjščini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Merilo: 1:1000

13. Pernice – CERKEV SV. SIMONA IN JUDE, EŠD 3223

Lokacija: Parc. št.: 52/2, 52/10 k.o. Pernice.

Utemeljitev razglasitve:

Cerkev obdaja obzidano pokopališče.

Viri omenjajo cerkev že leta 1368. Po turškem razdejanju leta 1494 so jo leta 1510 obnovili. Na ta čas kažejo njene poznogotske sestavine.

Župnijsko cerkev sestavljajo ladja, ki ima pred zahodno fasado prizmatični zvonik s poznogotskimi zvonovimi linami, na vzhodu pa z enotno streho prehaja v poligonalno zaključen prezbiterij, ki ima baročno poslikane vogalnike.

Cerkvena ladja ima raven strop in prehaja s polkrožno sklenjenim slavolokom v nižji prezbiterij, ki ga pokriva križno obokan kvadrat in s sosvodnicami obokan zaključek. Oprema je baročna. V osnovi gotska cerkev z obzidjem, baročno župnišče in gospodarsko poslopje predstavljajo enega najlepših ambientov v Dravski dolini.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, garbaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, garbarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varo-

vanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;

- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjsčini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;

- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- prezentaciji kulturnih vrednot;

- učno-demonstracijskemu delu;

- znanstveno-raziskovalnemu delu;

- opravljanju sakralnih obredov.

Opis vplivnega območja spomenika:

Parc.št.: 46/2, 46/3, 46/4, srednji del 500/1 del, severni del 52/5, severni del 52/11, 54/1, 54/3, 54/4, 55 k.o. Pernice.

Opis varstvenega režima za vplivno območje:

V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

Merilo: 1 : 2880

14. Sv. Jernej nad Muto – CERKEV SV. JERNEJA, EŠD 3034

Lokacija: Parc. št.: *19/1 k.o. Branik.

Utemeljitev razglasitve:

Cerkev stoji v neposredni bližini avstrijske meje. Obdaja jo pokopališče z lesenimi križi na grobovih.

Cerkev omenjajo viri že leta 1382, obstoječo zgradbo so postavili leta 1625.

Župnijska cerkev je enoladijska s kvadratnim prezbitერიem in prizmatičnim zvonikom. Celotna cerkev je pokrita s skodlasto kritino.

Ladja ima lesen raven strop, prezbitერი je banjasto obokan. Oprema je baročna.

Cerkev predstavlja skupaj s pokopališčem in baročnim župniščem izjemen kompleks v naravnem okolju.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne zasnove, garbaritov, lege in materialov;

- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, garbarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;

- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;

- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjsčini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;

- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- prezentaciji kulturnih vrednot;

- učno-demonstracijskemu delu;

- znanstveno-raziskovalnemu delu;

- opravljanju sakralnih obredov.

Opis vplivnega območja spomenika:

Parc.št.: *18/1, *18/2, *19/2, 188/2, 188/3, 188/4, 188/5, 190/1, 190/2, severni del 191/1, 205/3, 205/4, 206, vzhodni del 208, k.o. Branik.

Opis varstvenega režima za vplivno območje:

V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

Merilo: 1 : 2880

15. Sv. Primož nad Muto – CERKEV SV. PRIMOŽA IN FELICIJANA, EŠD 3200

Lokacija: Parc. št.: *14 k.o. Podlipje

Utemeljitev razglasitve:

Cerkev stoji na gorskem slemenu in je prostorski akcent v pokrajini. Prvič se omenja šele leta 1425, vendar je v ladji še romanska arhitektura, ki so ji v gotiki prizidali prezbitერი in v 19. stoletju zvonik.

Podružnico sestavljajo ladja z vhodnim, polkrožno sklenjenim portalom in romanskim okencem na južni fasadi, poligonalno zaključen širok in kratek prezbitერი z zgodnjegotskim oknom in zvonik pred zahodno fasado. Prezbitერი obstopajo oporniki. Strehe so skodlaste, nad ladjo je zvonik jahač.

V notranjsčini sta renesančna ladja in prezbitერი krita z lesenim kasetiranim stropom. Prezbitერი, pokrit z lesenim kasetiranim stropom je posebnost Koroške. Na stenah prezbitერიja so upodobljeni stoječi apostoli. Oprema je baročna.

Cerkev je v osnovi romanska arhitektura s kvalitetnimi detajli, stoji na gorskem slemenu in je prostorski akcent v pokrajini.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;

- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;

- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne zasnove, garbaritov, lege in materialov;

- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, garbarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;

- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;

- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in rekla;

- pri kakršnihkoli posegih v tla objekta ali teren ob njegovi zunanjsčini, so obvezne predhodne arheološke raziskave.

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;

- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;

- prezentaciji kulturnih vrednot;

- učno-demonstracijskemu delu;

- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Opis vplivnega območja spomenika:

Parc.št.: 105, 107, 108, 109, 110, 111/2, 111/3, 113, 114, 116, 118, 120, 121, 122, 124, 125/2, 126, 127, južni del 853, osrednji del 854, k.o. Podlipje

Opis varstvenega režima za vplivno območje:

V vplivnem območju spomenika ni dovoljena gradnja objektov in izvajanje posegov, ki bi lahko imeli neposreden ali posreden negativni vpliv na zaščitene funkcionalne in vizualne elemente spomenika.

Merilo: 1 : 2880

16. Pernice – KAŠČA PRI ZGORNJEM REBERNIKU, EŠD 24210

Hišna številka: Pri hiši št. 14

Lokacija: Južni del parc. št. 139/6 k.o. Pernice

Utemeljitev razglasitve:

Na dvorišču kmečke domačije stoji cimprana, podkletena kašča, kvadratnega tlorisa. Oblikujejo jo strma čopasta streha, krita s skodli ter močno poudarjeni konzolni venci pod širokimi strešnimi napušči. Ob zadnji fasadi stojita pod podaljšano streho klasična preša ter ročni mlin za sadje na kamne, ki je izjemna redkost. Kašča je bila v preteklosti spremenjena za bivalne namene, pri čemer je prišlo do dodajanja manjših lesenih prizidkov. Z odstranitvijo le teh ter z rekonstrukcijo prvotnih stenskih odprtin je možna povrnitev nekaterih odvzetih spomeniških lastnosti kašče.

Kašča je iz začetka 19. stoletja in predstavlja tradicionalno ljudsko stavbarstvo tega območja.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik,
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja,
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti,
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni gospodarski funkciji,
- trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot,
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika,
- prezentaciji kulturnih vrednot,
- učno – demonstracijskemu delu,
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

Merilo: 1 : 2880

17. Pernice – ŽUPNIŠČE, EŠD 18041

Ulica: Pernice

Hišna številka: 23

Lokacija: jugozahodni del parc. št. 52/5, 54/1, 54/3, 54/4 k.o. Pernice

Utemeljitev razglasitve:

Pod cerkvijo Sv. Simona in Jude na Pernicah stoji mogočna zidana stavba župnišča. Ob njej je do nedavna stalo tudi tipično kmečko gospodarsko poslopje, od katerega pa so ostale le razvaline. Pred tem je kompleks s cerkvijo predstavljal enega najlepših cerkvenih ambientov tega območja.

Župnišče je pravokotnega tlorisa, grajeno iz kamna, pokri-va ga visoka šotorasta streha. Kritina so tradicionalne skodle. Fasade oblikuje grob apneni obrizg, gladke okenske obrobe ter gladek polkrožni podstrešni zidec. Delno podkletena stavba je s podolžno fasado postavljena ob breg, tako da je na vhodni strani kletni nivo izpostavljen. V bivalno pritličje vodi preprosto, pokrito leseno stopnišče. Notranjščina celotne stavbe je originalno ohranjena. Kleti, hodnik, kuhinja in shrambe so obokani, vendar so oboki kuhinje v izjemno slabem gradbenem stanju. Župnišče odlikuje še vrsta izvornih arhitekturnih in likovnih detajlov ter primarno stavbno pohištvo.

Pernice so postale samostojna župnija leta 1787, zato se upravičeno domneva, da je bilo župnišče zgrajeno že pred tem letom.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, umetnostnozgodovinskih, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik,
  - posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja,
  - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti,
  - prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
  - v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.
- Zavarovano območje je namenjeno:
- svoji osnovni dejavnosti,
  - trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot,
  - povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika,
  - prezentaciji kulturnih vrednot,
  - učno – demonstracijskemu delu,
  - znanstveno - raziskovalnemu delu. Merilo: 1 : 2880

18. Sv. Jernej nad Muto – ŽUPNIŠČE, EŠD 28729

Ulica: Sv. Jernej nad Muto

Hišna številka: 27

Lokacija: Parc. št. *18/1, *18/2, 188/2, 190/1, 190/2 k.o. Branik

Utemeljitev razglasitve:

Ambient cerkve sv. Jerneja dopolnjuje mogočno, iz kamna zidano župnišče, locirano v brežini pred cerkvijo in pokopališčem. Kompleks je nekoč zaokrožalo župnijsko gospodarsko poslopje, ki pa je bilo porušeno že pred davnimi leti.

Osnovni, kvadratno oblikovani, podkleteni stavbi, s strmo šotorasto streho, zgrajeni ob koncu 18. stoletja, so konec 19. sto-

letja dozidali še L krak z dvokapno streho. Kritina so bile tradicionalne skodle, ki so jih ob zadnji prenovi nadomestili z lesenimi, strojno izdelanimi deščicami. Takrat so zamenjali tudi večino zunanega stavbnega pohištva.

V župnišču je ohranjena originalna tlorisna razporeditev, oboki v kleti, hodniku in kuhinji, deli štukaturnih stropov v nekaterih bivalnih prostorih, kamniti tlaki ter deli izvirnega notranjega stavbnega pohištva.

Na fasadah je pod konkavnim podstrešnim zidcem v ometu ohranjen profiliran rob, ki poteka okoli celotne zgradbe. Kamnito zunanje stopnišče je rekonstrukcija, izdelana na osnovi fotodokumentacije. Stavba je v fazi kompletne prenove.

Po župnijskih arhivskih podatkih so z gradnjo osnovnega župnišča pričeli l. 1788, medtem ko je bila župnija Sv. Jernej ustanovljena l. 1791.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, umetnostnozgodovinskih, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik,
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, izvirnega stavbnega pohištva ter vplivnega območja,
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti,
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.

Zavarovano območje je namenjeno:

- svoji osnovni dejavnosti,
- trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot,
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika,
- prezentaciji kulturnih vrednot,
- učno – demonstracijskemu delu,
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

Merilo: 1 : 2880

19. Sv. Primož nad Muto – KAŠČA PRI POLTNIKU, EŠD 24265

Ulica: Sv. Primož nad Muto

Hišna številka: Pri hiši št. 55

Lokacija: Parc. št. *54 k.o. Podlipje

Utemeljitev razglasitve:

Na dvorišču Poltnikove domačije se nahaja lesena, podklete-na kašča, kvadratnega tlorisa, krita z neustrezno sekundarno kritino. Stene gornjega dela kašče so leseno opažne, klet je zidana in obokana. Pod skupnim, podaljšanim ostrešjem se nahaja klasična sadna preša. Zaradi lege stavbe s potekom strešnega slemena pravokotno na hrib je zidana klet kašče močno izpostavljena. Kaščo odlikujejo izvorni tloris, preprosti stavbni elementi ter delno ohranjeno stavbno pohištvo z izvirnimi kovaškimi detajli. Objekt je v osnovi iz 19. stoletja.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik,

- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja,
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti,
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam.
- Zavarovano območje je namenjeno:
- osnovni gospodarski funkciji,
- trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot,
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika,
- prezentaciji kulturnih vrednot,
- učno – demonstracijskemu delu,
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

Merilo: 1 : 2880

20. Sv. Primož nad Muto – RJAVČEVA KAJŠA, EŠD 24214

Ulica: Sv. Primož nad Muto

Hišna številka: 60

Lokacija: Parc. št. *93/2, 699 k. o. Podlipje

Utemeljitev razglasitve:

V krogu domačijskih stavb Rjavčeve kmetije se nahaja preužitkarska hiša s kaščo pod skupno streho. Čopasta streha ima široke napušče, krita je s skodli. S podolžno stranico je stavba postavljena ob hrib, tako da je vhodna fasada pritlična, zadnja pa nadstropna. Nad zidanim kletnim delom zadnje fasade potekajo ostanki lesenega ganka. Gornji, večinoma lesen del objekta je razdeljen na bivalno enoto in kaščo. Bivalni del predstavljajo osrednja veža in kuhinja ter prostor z originalno krušno pečjo in osrednjim stropnim tramom. Druga polovica stavbe je kašča.

Gre za izjemno zanimiv stanovanjsko – gospodarski objekt iz 19. stoletja, z manj tipično tlorisno zasnovo. Odlikujejo ga arhitekturni detajli, kot so vogalne tramovne zveze pod ostrešjem ter oboki v kletih. V kašči so ohranjeni mogočne lesene skrinje za shrambo zrnja.

Pri preteklih obnovah je bilo storjenih nekaj neustreznih posegov na zadnji fasadi, kar je smiselno v prihodnje sanirati.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik,
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja,
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti,
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam;
- Zavarovano območje je namenjeno:
- osnovni bivalni in gospodarski funkciji,
- trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot,

- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika,
- prezentaciji kulturnih vrednot,
- učno – demonstracijskemu delu,
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

21. Sv. Primož nad Muto – ŽAVCARJEVA KAJŠA, EŠD 18077

Ulica: Sv. Primož nad Muto

Hišna številka: 65

Lokacija: Parc. št. *16, 139, severni del 140/1 k.o. Podlipje

Utemeljitev razglasitve:

Ob poti, izven gruče domačijskih stavb Žavcerjeve kmetije, se nahaja nekdanja preužitkarska hiša. Vrhkletna stavba, z zidano kletjo in lesenim bivalnim delom, je pokrita s strmo skodlasto dvokapnico, ki jo podpirajo vogalni tramovni venci. Čez pročelje poteka lesen gank s stopniščem. Bivalna notranjščina je trocelična: prehodna osrednja veža, na obeh straneh pa po en bivalni prostor. Iz veže je kurišče v lončeno krušno peč v večji sobi.

Zunanjščino objekta, ki je bila pred leti predelana, so lastniki obnovili v prvotno stanje. Ustrezno se je prenovila tudi celotna notranjščina.

Žavcerjeva kajša je bila zgrajena v 19. stoletju kot skromen dom za preužitkarje. Danes predstavlja redko ohranjen, vendar značilen tip ljudskega stavbarstva na Kozjaku.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik,
- posebno varovanje zunanjščine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja,
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti,
- prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
- v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam;

Zavarovano območje je namenjeno:

- osnovni bivalni funkciji,
- trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot,
- povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika,
- prezentaciji kulturnih vrednot,
- učno – demonstracijskemu delu,
- znanstveno - raziskovalnemu delu.

Merilo: 1 : 2880

C) SPOMINSKI OBJEKTI IN KRAJI

22. Gortina – KAPELICA OB CESTI NA MUTO, EŠD 25739

Lokacija: Parc. št.: *33 k.o. Spodnja Gortina

Utemeljitev razglasitve:

Kapelica stoji severno ob cesti, ki vodi iz Gortine na Muto.

Kapelica pravokotnega tlorisa je zaključena s polkrožno apsidno. Pokriva jo opečna dvokapnica. Fasade členi polkrožen vhod z železnimi vratnicami in polkrožni niši. Celotna notranjščina je kvalitetno poslikana. V notranjščini je kip Marije, ki stoji na kači.

Kapelica je kvalitetna celota, nastala leta 1880.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
  - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
  - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
  - prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, gabarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
  - na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- Zavarovano območje je namenjeno:
- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
  - povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
  - prezentaciji kulturnih vrednot;
  - učno-demonstracijskemu delu;
  - znanstveno-raziskovalnemu delu;
  - opravljanju sakralnih obredov.

Merilo: 1 : 2880

23. Muta – ZNAMENJE OB CESTI NA ZGORNJI MUTI, EŠD 8155

Lokacija: Parc. št.: 174/3 k.o. Zgornja Muta

Utemeljitev razglasitve:

Znamenje je zidano, kvadratnega tlorisa, krito s piramidasto skodlasto streho. Hišico s plitvimi sedlastimi nišami deli od podstavka profiliran venec, podobno profiliran venec teče tudi pod streho.

Znamenje je baročno iz 18. stoletja, slopnega tipa in ima značilno lego v pokrajini.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvirnosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, ga-

barite objekta, razen vzdrževalnih posegov;

- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
  - na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- Zavarovano območje je namenjeno:
- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
  - povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
  - prezentaciji kulturnih vrednot;
  - učno-demonstracijskemu delu;
  - znanstveno-raziskovalnemu delu;
  - opravljanju sakralnih obredov.

Merilo:

1 : 1000

24. Muta – ZNAMENJE V OBRJNI ULICI, EŠD 8156

Lokacija: jugovzhodni del parc. št.: 462/1 k.o. Zgornja Muta
Utemeljitev razglasitve:

Ob nekdanji cesti iz Mute na Gortino stoji slojno baročno znamenje kvadratnega tlorisa, krito s piramidasto skodlasto streho. Znamenje členijo sedlaste poslikane niše.

Znamenje je baročno in podobno tistemu ob cesti na Muti. Ima značilno lokacijo ob nekdanji cesti.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, gabarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Merilo: 1 : 1000

25. Muta – FIGURALNO ZNAMENJE SV. JANEZA NEPOMUKA, EŠD 8157

Lokacija: severni del parc. št.: 349/2 k.o. Spodnja Muta

Utemeljitev razglasitve:

Kip sv. Janeza Nepomuka stoji na prisekani piramidasti strehi kvadratnega znamenja z visokimi polkrožnimi nišami. Znamenje s kipom je baročno in ima značilno lokacijo ob mostu nad potokom Mučka Bistrica.

Baročno znamenje je nastalo leta 1748 in je delo kiparja Antona Ternovška, verjetno domačina iz Dravske doline. Za tega kiparja izvemo iz napisa na znamenju -HAEC STATVA EXSTRVCTA EST SACNTO IOANI NEPOMVCENO AVCTORE ANTONIO TERNOVSCHEG 1748.

Znamenje je bilo postavljeno, da bi ljudi obvarovalo pred opustošenjem, lakoto, kugo in povodnjijo.

Kvalitetno baročno figuralno znamenje ima značilno lokacijo ob mostu.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
  - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
  - strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvin arhitekture po načelu ohranjanja izvirne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
  - prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, gabarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
  - omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
  - na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;
- Zavarovano območje je namenjeno:
- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
  - povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
  - prezentaciji kulturnih vrednot;
  - učno-demonstracijskemu delu;
  - znanstveno-raziskovalnemu delu;
  - opravljanju sakralnih obredov.

Merilo: 1 : 1000

26. Pernice – GROBIŠČE BORCEV LACKOVEGA ODREDA, EŠD 8220

Lokacija: parc. št. 46/4 k.o. Pernice

Utemeljitev razglasitve:

Med šolo, cerkvijo in pokopališčem stoji na skupnem grobu kamniti obelisk. Ob njem sta dve samostojno stoječi napisni plošči, posvečeni padlim borcem Lackovega odreda.

7. marca 1945 je na Mlakah pri Škrjancu prišlo do silovitega spopada med Nemci in borci Lackovega odreda. V polurnem srditem spopadu je padlo enajst partizanov in dva borca (Španca) iz avstrijske skupine Avantgarda, ostali partizani so se pravočasno umaknili v bližnji gozd. Med padlimi je bil tudi komandant 2. bataljona Jože Bregar - Ciril. Kruta usoda je zadela tudi Škorjančeve. Nemci so pobili in zažgali štiri člane Škorjančeve družine. Življenje so izgubili gospodar, njegova žena in dve mladoletni hčerki. Razen manjše hiše so

zgorela vsa poslopja Škorjančeve domačije. Padle partizane in Škorjančeve so z vozom odpeljali na pokopališče na Pernice, kjer jih je pokopal župnik iz Sobota.

Zaradi omenjenih dogodkov in kvalitetnega spominskega znamenja se območje varuje kot spomenik lokalnega pomena.

Opis varstvenega režima:

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

Merilo: 1:2880

27. Pernice – SPOMENIK NA GROBU BORCEV LACKOVEGA ODREDA, EŠD 8231

Lokacija: parc. št. 153/2 k.o. Pernice

Utemeljitev razglasitve:

Na Braniku nad Muto je grobnica, kamor so pokopali posmrtno ostanke borcev Lackovega odreda. Nad grobom se dviga spomenik. Grobnico označuje monumentalni spomenik na granitnem podstavku, posvečen žrtvam II. Lackovega odreda, ki so padli v času nemške ofenzive 23.11.1944 na Kozjaku. Padli partizani so bili pokopani pri cerkvi sv. Jerneja, 1962 prekopani v grobnico.

Zaradi omenjenih dogodkov in kvalitetnega spomenika se območje varuje kot spomenik lokalnega pomena.

Opis varstvenega režima:

Spomenik varujemo v njegovi avtentični pričevalnosti. Enako velja za njegovo neposredno okolico.

Merilo: 1:2880

28. Sv. Primož nad Muto – DAJČMANOVA KAPELICA, EŠD 25557

Lokacija: parc. št. 309 k.o. Podlipje

Utemeljitev razglasitve:

Kapelica stoji vzhodno nad potokom Mučka Bistrica, med dvema cipresama, ob cesti, ki vodi iz Mute do Sv. Primoža na Pohorju.

Kapelico je dala zgraditi leta 1933 družina Dajčman (Deutshmann).

Kapelica ima pravokoten tloris s polkrožnim zaključkom. Pokriva jo opečna kritina. Fasade členi polkrožen vhod in stranski poslikani niši. V notranjosti je kip Križanega.

Kapelica je kvaliteten primer kapelice iz prve polovice 20. stoletja.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvih arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, gabarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi kulturnih, arhitekturnih, likovnih in krajinskih vrednot;
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu;
- opravljanju sakralnih obredov.

Merilo: 1 : 2880

d) DRUGI OBJEKTI ALI KRAJI

29. Mlake – LIPNIKOV MLIN, EŠD 22219

Lokacija: severni del parc. št. 381/2 k.o. Mlake

Utemeljitev razglasitve:

Ob zgorjem toku Bistrice, ob slovensko - avstrijski meji, se nahaja manjši kmečki mlin na vodni pogon, ki pripada višje ležeči Lipnikovi domačiji. Preprosta lesena stavba stoji na kamnitih temeljih, pokriva jo enakomerna skodlasta dvokapnica. V mlinu je ohranjena mlinarska oprema ter značilen mehanizem na kamne, ki ga poganja leseno mlinsko kolo. Ohranjena je tudi mlinščica, lesene »rače« ter delno vodna zapornica na mlinščici. Na originalnih vhodnih vratih je v les zarezana letnica 1878.

Lipnikov mlin je edini preostali mlin na slovenskem delu potoka Bistrice. Ob ustrezni obnovi vodnih napeljav je možno njegovo ponovno delovanje.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje kulturnozgodovinskih, etnoloških, arhitekturnih in krajinskih vrednot v celoti, v njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik,
  - posebno varovanje zunanjšine objektov, njihove gradbene substance, posameznih arhitekturnih detajlov, tlorisne zasnove, likovnih detajlov, stavbnega pohištva in notranje opreme ter vplivnega območja,
  - podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti,
  - prepoved vseh posegov v bistvene spomeniške lastnosti, razen vzdrževalnih posegov;
  - v območju spomenika je prepovedano posegati v prostor s postavljanjem objektov trajnega in začasnega značaja, vključno z nadzemno infrastrukturo ter nosilci reklam;
- Zavarovano območje je namenjeno:
- osnovni kmečko - gospodarski funkciji, z možnostjo ustreznih turističnih dejavnosti,
  - trajni ohranitvi spomeniških in krajinskih vrednot,
  - povečanju pričevalnosti kulturnozgodovinskega spomenika,
  - prezentaciji kulturnih vrednot,
  - učno – demonstracijskemu delu,
  - znanstveno - raziskovalnemu delu.

Merilo: 1 : 2880

30. Muta – VODNI STOLP, EŠD 8232**Lokacija:** parc. št. 25/5 k.o. Muta**Utemeljitev razglasitve:**

Na osrednjem trgu v jedru naselja stoji okrogel trietažni stolp, pokrit s plitko šestkapnico, ki jo v sredini zaključuje majhen stolpič. Pritličje objekta je oblikovano kot več vogalna na stolp prislonjena stavba z razgibano streho. Vodni stolp je bil zgrajen leta 1927, prvič pa je bil prenovljen že leta 1931. Služil je kot zbiralnik vode za celotno Muto in je bil za ljudi velika pridobitev, saj so bile prej z pitno vodo na "Zgornji Muti" velike težave. Z izgradnjo vodovodov je počasi izgubljal svoj pomen, vendar še danes služi svojemu namenu. Zadnja obnova vodnega stolpa je bila izpeljana leta 1989.

Vodni stolp je edini tovrstni objekt na širšem območju.

Opis varstvenega režima:

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- varovanje tehniških, kulturnih, arhitekturnih in ambientalnih vrednot v celoti, njihovi izvornosti in neokrnjenosti ter varovanje vseh vedut na spomenik;
- podrejanje vsake rabe in vseh posegov v spomenik ohranjanju in varovanju spomeniških lastnosti;
- strokovno vzdrževanje in obnavljanje vseh neokrnjenih prvih arhitekture po načelu ohranjanja izvorne tlorisne zasnove, gabaritov, lege in materialov;
- prepoved vseh posegov v zaščiteno namembnost, tlorise, gabarite objekta, razen vzdrževalnih posegov;
- omogočanje predstavitve celote in posameznih zaščiteneh elementov ter dostopnost javnosti v meri, ki ne ogroža varovanja spomenika in ne moti v njem odvijajoče se dejavnosti;
- na spomenik je prepovedano postavljati nosilce infrastrukture in reklam;

Zavarovano območje je namenjeno:

- trajni ohranitvi tehniških, kulturnih in arhitekturnih vrednot
- povečevanju pričevalnosti kulturnega spomenika;
- prezentaciji kulturnih vrednot;
- učno-demonstracijskemu delu;
- znanstveno-raziskovalnemu delu.

Merilo: 1:2880**III. RAVNANJE S KULTURNIMI SPOMENIKI****6. člen**

Za funkcijo spomenika ali njegovega dela ter za vsak poseg v spomenik, njegove dele ali zemljišče in vplivno območje, so potrebni predhodni kulturno varstveni pogoji in na njihovi podlagi kulturno varstvena soglasja Zavoda za varstvo kulturne dediščine.

7. člen

Podrobnejše pogoje za raziskovanje, način vzdrževanja, pogoje za posege, fizično varovanje, pravni promet, način upravljanja in rabe spomenika, dostopnost spomenika za javnost in časovne okvire dostopnosti ter druge posamezne ukrepe, določa zakon o varstvu kulturne dediščine.

8. člen

Varstveni režim lahko omejuje lastninsko pravico na spomeniku le v obsegu, ki je nujen za izvajanje varstva spomenika.

9. člen

Meje spomenikov so vrisane na digitalnem zemljiško katastrskem načrtu, v merilih 1:1000 in 1:2880 na temeljnem topografskem načrtu v merilu 1:5000.

Izvirnika načrtov, ki sta sestavna dela tega odloka, hranita Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije – Območna enota Maribor in Občina Muta.

10. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja inšpektor, pristojen za področje kulturne dediščine.

11. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na parcelah, navedenih kot lokacijah kulturnega spomenika.

Občina ima predkupno pravico na vseh parcelah v vplivnih območjih kulturnih spomenikov.

IV. KONČNI DOLOČBI**12. člen**

Z dnem pričetka veljavnosti tega odloka prenehajo veljati naslednje določbe Odloka o razglasitvi nepremičnih kulturnih in zgodovinskih spomenikov na območju Občine Radlje ob Dravi (MUV, št. 21/95 in 6/06):

- v 4. členu: 3. in 7. točka 4. člena
- v 7. členu: 1., 11., 15., 16., 19., 20., 23., 50., 51. in 52. točka
- v 8. členu: 1. in 12. točka
- v 9. členu: 5. in 16. točka
- v 10. členu: 1. točka

13. člen

Ta odlok prične veljati naslednji dan po objavi v Medobčinskem uradnem vestniku.

Številka: 00702-0004/2015
Datum: 28. maja 2015

Župan Občine Muta
Mirko Vošner, s.r.